

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กิจการห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็ก ซึ่งได้แก่กิจการที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ทุกรายการไม่เกินที่กำหนด ไม่ต้องจัดให้งบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นต้นไป ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2543: ออนไลน์) แต่ประมวลรัษฎากรมีการกำหนดให้นิติบุคคลที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้พร้อมบัญชีงบดุล บัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน บัญชีรายรับรายจ่ายหรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่าย โดยบัญชีดังกล่าวจะต้องมีผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร (อาภรณ์ นารอดิลก และ โกเมนทร์ สืบวิเศษ, 2550: ก94-ก95)

ดังนั้น กรมสรรพากรจึงได้ออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชี เรื่อง กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 12 มีนาคม 2544 กำหนดให้งบการเงินของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กดังกล่าว ต้องมีการตรวจสอบและรับรองบัญชีเพื่อประโยชน์แห่งการเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นต้นไป มีการตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือผู้สอบบัญชีภาษีอากร (กรมสรรพากร, 2544)

จากข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคลทั่วประเทศในเดือนพฤษภาคม 2553 พบว่ามีการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 3,502 ราย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 524 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 โดยส่วนมากพบว่าเป็นการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ในส่วนภูมิภาค จำนวน 2,134 ราย คิดเป็นร้อยละ 61 ของการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ทั่วประเทศ ได้ทำการเปรียบเทียบการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่จำแนกตามประเภทนิติบุคคลที่จัดตั้ง (บริษัทและห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน) สำหรับพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน พบว่าในช่วงเดือน

มกราคม – พฤษภาคม ของปี 2552 และปี 2553 จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ เป็นดังนี้คือ ในปี 2552 มีการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำนวน 341 ราย จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน 566 ราย และในปี 2553 มีการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำนวน 421 ราย จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน 579 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่นั้นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ฉะนั้นหากงบการเงินของนิติบุคคลที่จัดทำขึ้น มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลในงบการเงิน ก็จะช่วยให้ภาษีที่จัดเก็บได้นั้นถูกต้องครบถ้วนตามผลการประกอบกิจการที่แท้จริง และลดปัญหาเกี่ยวกับภาระภาษีซึ่งอาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากการตรวจสอบ โดยเจ้าหน้าที่สรรพากร

จากการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร สำนักมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร กรมสรรพากร พบว่ายังมีผู้สอบบัญชีภาษีอากรบางส่วนปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชี ตามมาตรา 3 สัตตแห่งประมวลรัษฎากร เช่น งบการเงินที่จัดทำขึ้นจัดประเภทรายการบัญชีไม่ถูกต้อง แสดงรายการไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี แสดงรายการไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงรายการไม่เป็นไปตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเรื่องกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ.2544 จึงได้จัดทำสรุปประเด็นความผิดที่พบบ่งชี้ให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อเพิ่มความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน (กรมสรรพากร, ออนไลน์)

สำนักงานสรรพากรภาค 8 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมสรรพากร และได้รับมอบหมายหน้าที่ให้วางแผนและประเมินผลเพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของกรมสรรพากร โดยมีอำนาจในการควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน ทั้งนี้ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในแต่ละพื้นที่มีหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแล ติดตามการชำระภาษีและการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีของผู้ประกอบการให้ชำระภาษีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตลอดจนการให้บริการคำแนะนำด้านภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการ วิเคราะห์ข้อมูลการยื่นเสียภาษีอากรทุกประเภท ตรวจสอบสภาพกิจการ และพิจารณาการขอคืนภาษีอากร (มติรัตน์ ลำนวน: 2549) รวมถึงการออกหมายเรียกตรวจสอบทุกประเภท ภาษีอากร ในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่เป็นนิติบุคคล งบการเงินจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่เจ้าหน้าที่สรรพากรใช้ในการตรวจสอบและวิเคราะห์การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีอากรของกิจการ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่ง

ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของข้อมูลในงบการเงินให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อจกได้ไม่ต้องเกิดภาระภาษีขึ้นภายหลังหากถูกตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สรรพากร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษี ในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

สำนักงานสรรพากรภาค 8 หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่วางแผนและประเมินผลเพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของกรมสรรพากร ตลอดจนกำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทั้งสิ้น 9 พื้นที่ ดังนี้

สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1

สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2

สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน

สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย

สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่

สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน

สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา

สำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน

ข้อมูลในงบการเงิน หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งตามกฎหมายไทยที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ซึ่งตรวจสอบและรับรองบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ งบกำไรขาดทุน งบดุล และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

คุณภาพข้อมูลในงบการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะคุณภาพของงบการเงินประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ คุณภาพด้านความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับกการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรจากอธิบดีกรมสรรพากร ให้เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีเฉพาะห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท